

Kolay ve kalıcı öğrenmeyi gerçekleştirmenin yolları

Başarıya ulaşmak için nasıl bir çalışma yapılması gerektiği iyi bilinmelidir. Longfellow: "Çalışmayı ve beklemeyi öğrenin." diyor. Evet, başarıya giden yolda çalışmak, bunu yaparken de sabırlı olmak gerekir. Kolay öğrenme nasıl gerçekleşir? Şimdi bu sorunun cevabını arayalım...

Başarılı olmak için kazanılması gereken üç davranış vardır:

Düşünme alışkanlığını kazanmak

Öğrenci, sorunlarının çözüm yollarını kendi düşünmelidir. Gerek sınavlara hazırlık sürecinde gerekse yaşamda kişiye büyük katkılar sağlayacaktır böyle bir davranış. Kişinin kendine güvenini geliştirecektir. İş yapabilme kabiliyetini olumlu yönde etkileyecektir. Büyükler sadece bir kılavuzdur.

Anne baba ve öğretmenler, deniz feneri gibidir. Ancak denizde giden öğrencidir. Asıl işi o yapmalıdır. Tabii bunu yaparken uyarılara kulak vermeyi ihmal etmemelidir.

Burada öğretmenlere düşen görevler de vardır. Öğrencinin düşünmesi için ona yol açmalıdır. Öğrencinin yerine düşünülürse öğrencinin düşünme yeteneği gelişmez.

Okuma alışkanlığını kazanmak

Sözcük olmadan düşünmek imkansızdır. Sözcük bilgisi düşünce ve zekayı geliştirir. Bu yüzden bizler sözcük hazinemizi geliştirici çalışmalar yapmalı, bol bol kitap okumalıyız. Hayatta başarılı olmak istiyorsanız kelime bilgisini artırınız. Göreceksiniz ki zekanız daha iyi işleyecek, kişiliğiniz renklenecek, hayatta daha başarılı olacaksınız. Çünkü kelime bilgisi artıkça insanın düşünme yeteneği ve zekası da artmaktadır. Çok okuyan sınavlarda çıkabilecek soruları da daha kolay çözerler.

Kendi kendine iş yapabilme alışkanlığını kazanmak

Bir öğrenci, gerek sınavlarda gerekse hayatta başarılı olmak istiyorsa kendi başına davranma yeteneğini edinmelidir. Ders çalışırken hep başkalarından yardım beklememelidir. Aksi takdirde öğrenmesi gerekenleri tam olarak öğrenemeyecektir. Aile ve öğretmenler, öğrenciye yol gösterici olmalıdır. Ne aile ve öğretmenler bu sınırdan taviz vermemelidir ne de öğrenciler bundan daha fazlasını talep etmemelidir.

Bisiklet sürenleri kırk yıl izleseniz, kendiniz bizzat bisikletin üstüne binip onu sürmeyi öğrenmeye çalıştıktan sonra kesinlikle bisiklet sürmeyi öğrenemezsiniz. Sınavlara hazırlanırken karşılaşılabilecek sorunların aşılmasında büyüklerden sadece yardım isteyiniz; ancak sorunlarınızı onların çözmesini istemeyiniz.

Ödevlerini hep başkalarına yaptıran bir öğrenci sınavlarda ne kadar başarılı olabilir ki?

Anne ayı, yavrusuna, balık tutmayı nasıl öğretir? 5-6 aylık yavru ayı, annesiyle

birlikte suya girer, anne ayı balık yakalar, birlikte yerler. Birkaç hafta sonra, anne ayı yakaladığı balığı sıkarak öldürür ve ağzından düşürür! Yavru ayı bu balığı yakalar! Bu oyun haftalarca sürer. Anne ayının suya düşürdüğü balık, her defasında biraz daha canlıdır. 5-10 saniye zaman bulsa iyice canlanıp kaçabilir. Ama yavru ayı buna fırsat vermez. Aylar sonra, anne ayının elinden düşürdüğü balık tam canlıdır. Yine de kaçamaz... Çünkü yavru ayı da artık usta bir balıkçı olmuştur. Anne ayı bunu görür. Artık yavrusuna balık vermez. Aç bırakır. Hatta bitkisel besinler ya da başkalarının artıklarıyla beslenmesini engeller. Yavru aç kalır. Balık yakalar. Bir Çin atasözü şöyle der: "Bana söylersen unutturum, gösterirsen yarısını unutturum, yaptırırsan hiç unutmam".

Burada anne baba ve öğretmenlere da görev düşmektedir. Öğrencinin görevlerin yapmamalı ona sadece yol göstermelidirler. Örneğin bir kelimenin anlamını soran öğrenciye kelimenin anlamını söylemek yerine sözlük tavsiye edilmeli, bir problemi soran öğrenciye sorunun çözümünü yapmak yerine çözüm sadece yöntemini göstermeli, bir konuda bilgi almak isteyen öğrenciye bilgi vermek yerine bilgiyi nerede bulacağını göstermelidir. Kısacası öğrenmeyi öğretmeli ki, öğrenci hayat boyu kendi kendine öğrenmeyi gerçekleştirebilsin. Bu davranışları edindikten sonra takip edilecek yöntemler:

Yaşayarak öğrenme Ezberleme ile öğrenme gerçekleşmez! Kalıcı öğrenme içim öğrenme sürecinin içinde olmak gerekir. Bir problemin çözümünü ezberlenirse o problem çözülür belki ama benzeri farklı bir problem çözülemez. Hatta belli bir süre sonra çözümü ezberlenen problem vb. çözülemez çünkü unutma olur. Öyleyse bizzat çözüm yolları üzerinde çalışılmalı, ezberden uzak durulmalı.

Türkçe dersi için okuma çalışması yapılmalı, metinler üzerinde durulmalı, düşünülmesi, metinden sorular çıkarılmalı, bilinmeyen kelimelerin ve kelime gruplarının anlamları bulunmalı, yazının konusu ve yazılış amacı belirlenmelidir.

Matematikte ise konuların temel özellikleri iyi anlaşılmalı, problemlerin çözümleri üzerinde durulmalı, bütün veriler kullanılmalıdır.

Fen dersinde deneysel bir çalışma yöntemi benimsenmelidir. Bunlar mümkün olduğu nispette yapılabilir. Yaşayarak öğrenme bol bol alıştırmaya çalışılmalıdır. Bir kişi keman çalan birini kırk yıl seyretse keman çalmayı öğrenmez, yüzmek, araba kullanmak gibi dersi öğrenmek de bizzat işin içinde olmayla mümkündür. Sosyal bilgilerde ise harita atlas vb materyaller kullanılmalıdır.

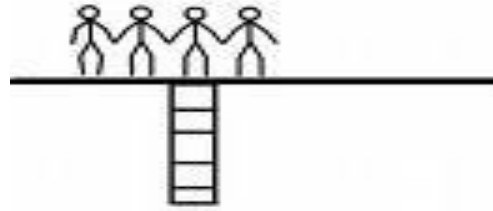
Burada dikkat edilecek bir husus da sevilen ders ve konuların yanında sevilmeyen (sevilmeyen ders olmamalı aslında) ders ve konulara da çalışılmalıdır öğrencilerin birçoğu hep sevindikleri derslere çalışarak kendilerini yanıltıyor ve böylece çalışma eylemini gerçekleştirmediğini zannederek rahatlamaya çalışıyor. Oysa sevilen ders ve konular genelde bilinen ders ve konulardır. Öğrenme, bilinmeyen hafızaya alınması ise sevilmeyen ders ve konuların üzerinde yoğunlaşmak başarı için şarttır.

Atalarımız, bir şey, hiç uygulanmasını yapmadan, yalnızca nasıl yapıldığını

görmeyle öğrenilmez anlamına gelen; "Bakmakla öğrenilseydi kediler kasap olurdu." atasözünü sözlüklerimize kazandırarak buraya kadar anlattığımız konuları en güzel şekilde özetlemiştir.

Alıştırma Çalışmaları Başarılı olmak için çok alıştırmaya çalışmak gerekir. Çok örnek çözmek gerekir. Alıştırma yapmak konunun bütün yönlerinin kavranılmasını da sağlar.

Yardım isteme Gerek çalışma esnasında gerekse alıştırmaya çalışırken anlaşılmayan yerler not alınmalı daha sonra da bu yerler bir bilene sorulmalı. Aileden biri, tanıdık biri, grup arkadaşlarından biri yardım almak için yeterli olabilir.

Grup çalışması Öğrenci için tek başına ders çalışmak sıkıcı olabilir. Ayrıca öğrenci bilmediğini sormak ihtiyacı duyduğu konuları öğrenmek için yanında her zaman bir öğretmen bulamayabilir. Bununla birlikte, bilinen bir şeyin başkasına anlatılması en etkili öğrenme yöntemlerindedir. Çünkü böyle bir çalışma yöntemi unutmayı engeller. Bütün bunları gerçekleştirmenin tek yolu grup çalışmasıdır. Dersleri iyi olan ve anlaşabileceğiniz 3-5 arkadaşla bir araya gelerek böyle bir çalışma yapılabilir. Herkes birbirinden faydalanmış olur. herkes en iyi bildiğini bir diğerine anlatır.

Deneme Öğrenci haftada bir deneme sınavı veya soru çözümünü ile bilgilerinin süreye bağlı olarak kullanmayı öğrenmelidir. Bu çalışmayla sınav sistemi için de tecrübe kazanılacaktır. Denemelerden sonra da mutlaka değerlendirme yapılmalı yanlış yapılan ve boş bırakılan sorular tespit edilmelidir. Yardım alınarak bu eksiklikler giderilmelidir.

Tekrar Çalışması Belli bir süre sonra, önceden öğrenilenler unutulur. Unutulmanın engellenmesi, tekrarlarla mümkündür. Özellikle sözel derslerde unutma çabuk olur. Bunun için belirli aralıklarla tekrar bu derslerde çok gereklidir. Sınıfta öğrenilen ders, eve geldiğinde tekrar edilirse hafızaya alma daha da kolaylaşır; öğrenilenlerin unutulması zorlaşır. Sözel derslerde bu işe ek olarak bir de ön hazırlık faydalı olacaktır. Sınıfta görülecek ders önceden okunarak sınıfa gidilme şeklinde olur, bu ön hazırlık. Bol bol test çözümlere de tekrar yapılabilir. Burada dikkat edilecek nokta, sorularla tekrar yapıldığından bilinmeyen, çözilemeyen soru olursa yardım alınarak bilgi eksikliğinin giderilmesi yoluna gitmeyi ihmal etmemektir.

Değerlendirme Yapmak Yapılan çalışmalar değerlendirilmelidir. Ne kadar çalışıldı, ne kadar çalışıldı? Ne kadar yanlış var? Kaç boş var? Yetersizlik hissedilen konular neler? Eksikliklerin nasıl giderilmesi gerekir? Hatalara en aza indirmek için neler yapılmalı? Başarılı olmak için daha neler yapılabilir? Değerlendirme çalışmalarında bu soruların cevapları aranmalıdır. Bu değerlendirme, kişinin eksiklerini giderip tam öğrenmeyi gerçekleştirmek bakımından çok önemlidir.

Ne yapıyorsanız başarıya ulaşma adına yapıyorsunuz. Yani kendiniz, kendi geleceğiniz için... Konuyu Sang H. Kim'in çok anlamlı ve ders alınması gereken güzel bir sözüyle tamamlayalım:

"Başarı size gelmez, siz ona gideceksiniz!"

UNUTMAYINIZ !

- Çalıştığınız yer, fazla soğuk yada sıcak olmamalı iyi havalandırılmalı ve sessiz olmalıdır.
- Çalışma odasındaki poster, afiş ve resimler dikkatinizi dağıtır.
- Çalışmaya başlamadan önce çalışma sırasında lâzım olabilecek bütün malzemelerin el altında bulunması, dikkatinizin dağılmasına mâni olur.
- Çalışırken müzik dinlemek, televizyon seyretmek verimli ders çalışmanıza mâni olur.
- Zihniniz iki işi aynı mükemmellikte yapamaz.
- Yazarak ders çalışın öğrenme daha kalıcı olur.
- Kendinize bir ders çalışma programı yapın ve daima tatbik edin.
- 40 dakika çalışıp 10 dakika tekrar ettikten sonra 10 dakika ara vermek gerekir. Böylece hatırlama daha iyi olur. Bu dinlenme sırasında televizyondan uzak durun.
- Hiç tekrar yapılmazsa öğrenilenlerin % 30'u unutulur.
- Problem çözerken çözüme ulaşmaya kadar ara vermemek lazımdır.
- Dersi dinledikten sonra imtihana kadar hiç tekrar edilmemesi imtihan akşamı o ders ile ilgili hiçbir şey öğrenilmemiş gibi yeniden çalışma anlamına gelir.
- İlk tekrar dersi öğrendikten sonra, ikinci tekrar hafta sonu, üçüncü tekrar imtihandan bir hafta önce, dördüncü tekrarda imtihan akşamı yapılırsa öğrenme tam gerçekleşir.
- Dinlerken sürekli gözlerinizi onu takip edin, bu sizin dersi dinlerken dikkatinizin dağılmasını önler.
- Dersi dinlerken, hocanın imtihanında çıkacak sorular üzerinde daha çok durduğuna dikkat edin.
- Anlamadığınız yerleri tekrar anlatması için, hocanıza başvurmadan çekinmeyin.
- Hayal kurmak çalışmanıza mâni olur. Hayal kurmaya başladığınız fark ederseniz, bunu çalışma sonrasına erteleyin yada hayal kurmaya devam edin ve tamamlayınca derse dönün.

**Dün sabaha karşı kendimle konuştum.
Ben hep kendime çıkan bir yokuştum.
Yokuşun başında bir düşman vardı
Onu vurmaya gittim,
kendimle vuruştum.**